

Hronika

Prvog dana pomreše ptice i zmije nastaniše gnezda i vetrove
Drugoga dana ribe izadoše iz vode i voda oteče prazna
Trećega dana šuma je pošla prema gradu a grada nigde
Četvrtoga dana sazidaše čele-kulu od lobanja i skrguta
Petoga dana šuma je skupljala kraj reke obezglavljene leševe
Šestoga dana malo vatre zaljubljeno nalik na sunce
Sedmoga dana ne zapevaše anđeli
Osmoga dana u ponedeljak prvi put zapeva ptica
od pepela i zid progovori.

Jedan maleni cvet

Jedan maleni cvet
još ni progovorio nije
a već je zano sve tajne Sunca
i sve što zemlja krije.

Jedan maleni cvet
još nije ni prohodo
a već je umeo sam da se hrani
svetlošću, vazduhom i vodom.

Jedan maleni cvet
na zna da čita i piše,
al' zna šta je život, šta je cvet,
i miriše, miriše.

Kraj putovanja

O sve što prođe večnost jedna biva.
Sen koja beše drvo, traje. Budi
Ispod svoga imena koje budi
Ruka sa cvetovima krv što sebe okova.
Završice se putovanje ostaće tiha brda,
Siva praznina vetar koji bludi,
Mesto koje nema mesta u zelji al nudi
Zlo da nas spase i istinu otkriva.
To čemu se molite je Žalosni Slavuj.
Ljubav nikad nije završena.

Čega ima ljudskog u patnji? O čuj
Dan odjekuje. Nepokretne zvezde stoje.
Prazne ruke prazno srce pusta sena
I nema mene al ima ljubavi moje.

Lauda

NAJLEPŠE PEVAJU ZABLUDE. O, vali,
Rimuje se more. Tad smo na žal pali.
Malo je imena ispisanih na vodi.
Svi puze il lete, al malo ko brodi
Gordijim morem opasnoj slobodi.
Dan je u sebi noć, a sunce se pali.
Izgubi put ako putovanju smeta.
Ah što je lepo i opasno: cvet radi cveta
Posveti gorkoj zvezdi uvrh leta
Lekoviti rečnik bilja u uvali.
Kroz potajne gore goren lek ti je.
Da zemlju zemljom ljubiš vek ti je.
Al ako je u oči poljubiš nek ti je
Prozračan poljubac ko prazni kristali.

Poeziju će svi pisati

San je davna i zaboravljena istina
koju više niko ne ume da proveriti
sada tuđina peva ko more i zabrinutost
istok je zapadno od zapada lažno kretanje je najbrže
sada pevaju mudrost i ptice moje zapuštene bolesti
cvet između pepela i mirisa
oni koji odbijaju da prežive ljubav
i ljubavnici koji vraćaju vreme unazad
vrt čije mirise zemlja ne prepoznaje
i zemlja koja ostaje verna smrti
jer svet ovaj suncu nije jedina briga
ali jednoga dana
tamo gde je bilo srce stajaće sunce
i neće biti u ljudskom govoru takvih reči
kojih će se pesma odreći
poeziju će svi pisati
istina će prisustvovati u svim rečima
na mestima gde je pesma najlepša

onaj koji je prvi zapevao povući će se
prepuštajući pesmu drugima
ja prihvatom veliku misao budućih poetika:
jedan nesrećan čovek ne može biti pesnik
ja primam na sebe osudu propevale gomile:
KO NE UME DA SLUŠA PESMU SLUŠAĆE OLUJU
ali:
HOĆE LI SLOBODA UMETI DA PEVA
KAO ŠTO SU SUŽNJI PEVALI O NJOJ

Sonet

To su reči uvek iste koje kasne
gorku ljubav i svet. One su uspešni
prestanak jave, al' ne san kad se izjasne
sunca za noć, već nešto treće, neutešni
zbog čega jesmo. Izvod iz čudesne basne
sna. Gorke obale na kojima neumesni
stojimo okrenuti svome početku grešni
zbog gubitka vida kada svetlost zgasne.
U snu smo oni čije zaljubljene usne traže
reči bez cilja, bez izmišljenih predela.
Oh te reči kako mogu da ublaže
ako su od sna. Lepoto neuvela
reči bez senke kada ko čašu sunce
držimo u snu gledajući u crne vrhunce.

Spavači

Budan ja kradem ono što oni sanjaju

Svest o zaboravu
NADA JE LUKSUZ. Večna noć u krvi
izmišljenom oku slepim zidom pretili.
O vatro tamna iza sebe, ko prvi
da ljubim tako ljubim, ne mogu da se setim.
Zar znam šta sam znao zar znam šta ću znati:
skelet usamljeni izgubljeno ime
divno usklađene s prazninom što pamti
jalovost cveta i jalovost zime.
Ja sam zabrinuti ljubavnik tog cveta

što mami iz mene to sunce i prazninu
pretvara u slavu, kad različit od sveta
predeo me tače i pretvori u prašinu.
Al zaboravom svet sam sašuvao i čuvam
za sva vremena od vremena i praha
O gde su ta mesta kada vetar duva
i pustoš pomera? Gde zvezda moja plaha?
Niskosti uzalud čeznu pesmu čitam
na kolenima predeo koji se otvara
u biću u kamenu praznom gde je skita
poslednja zvezda čiji sjaj ne vara.

Uzalud je budim

Budim je zbog sunca koje
objasnjava sebe biljkama
zbog neba razapetog između prstiju
budim je zbog reči koje peku grlo
volim je ušima
treba ići do kraja sveta i naći rosu na travi
budim je zbog dalekih stvari koje liče na ove ovde
zbog ljudi koji bez čela i imena prolaze ulicom
zbog anonimnih reči trgova budim je
zbog manufakturnih pejzaža javnih parkova
budim je zbog ove naše planete koja će možda
biti mina u raskravljenom nebu
zbog osmeha u kamenu drugova zaspalih između dve bitke
kada nebo nije bilo više veliki kavez za ptice nego aerodrom
moja ljubav puna drugih je deo zore
budim je zbog zore zbog ljubavi zbog sebe zbog drugih
budim je mada je to uzaludnije negoli dozivati pticu zauvek sletelu
sigurno je rekla: neka me traži i vidi da me nema
ta žena sa rukama deteta koju volim
to dete zaspalo ne obrisavši suze koje budim
uzalud uzalud uzalud
uzalud je budim
jer će se probuditi drukčija i nova
uzalud je budim
jer njena usta neće moći da joj kažu
uzalud je budim
ti znaš voda protiče ali ne kaže ništa
uzalud je budim
treba obećati izgubljenom imenu nečije lice u pesku.

Zamorena pesma

Oni koji imaju svet
Neka misle šta će s njim
Mi imamo samo reči
I divno smo se snašli u toj nemaštini
Utešno je biti zemlja
Ponosno je biti kamen
Premudro je biti vatra
Pobožno je biti ništa
Prljav od suviše opevane sume
Pesnik peva uprkos poeziji
Bez srca bez nasilja i bez žara
Kao reč koja je prebolela muziku
Sloboda je zastarela
Moje pravo ime čeka da umrem
Ptico iza sunca usred rečenice
Kojom nasilnički ljubimo budućnost
Sve izgore; to je praznik
Poslušni pepeo
Brašno ništavila
Pretvara se
Iza mojih leđa u šugavog psa
Ispred mene u žar pticu
Govori mi istinu iza leđa
Grlice
Ti si pravi naglasak umrle nežnosti
Načini zoru od našeg umora
Miris je vreme koje je posedovao cvet
Al nereč kaže
kasno
je
Necvet kaže
noć
je
Neptica kaže
plam
je
A je kaže nije
Na to ptica opsuje
Cvet kaže to je pakao
Prava reč se još rodila nije

Jugoslavija

Evo kako je počela u dan svoje nužnosti
Sve što nema vatre u sebi sagori
što sagori postaje noć
što ne izgori rađa dan
Treba zapaliti sve što može da gori
Treba srušiti sve srušivo, sve što nije večno
Treba u svemu i posle svega pronaći nadu
Revolucijo ono što ostane je čovek
Ono što prođe je prošlost
Prošlost koja ne prođe je budućnost i budnost
Svaka stvar i svaki čovek je detalj tvoje nade
Eto tako je počela u dan svoje nužnosti
Obala jednome Moru
Zvezda na poluostrvu
Rt Dobre Volje
Oivičena beskrajem
Savetuje plodovima ljubav i razum
U fabrikama ljudi konzerviraju sunce
Koje se javlja na najrazličitije načine
U plodu i kamenu podjednako
Prvi put slatko drugi put vrelo
Sada ima sve što je njeno
Na jugu More na severu oblake
Na istoku trešnje na zapadu maslinjake
I sazvežđe nad Fruškom zvezdane strofe
najlepše
U kamenu i na vodi:
Grozd je uspomena na njihov raspored
Ima svoju budućnost i njenu prošlost
Ima svoj put i njegovu istinu
Savetuje plodovima ljubav i razum
Obala jednom Moru
Zvezde na Poluostrvu
Rt Dobre Volje
Oivičen beskrajem
Tuđa presahlost bi joj izvore otrovala
Tuđe pustinje klevetaju njeno sunce i zemlju
A ona bez milosti prema onome što je stvarno
Ali ne i istinito ne prestaje da se bori
Srce njenih gradova je belo sunce svih ljudi
Ona uči gradove da budu braća Velikome Gradu
Koji venčava Šumadiju i Zagorje
Međusobno i sa budnošću
Istraživači pod zemljom u smrti vojnici i
rudari
Istraživači u vazduhu pevači i ikari

Istraživači pod vodom pesnici nesvesnoga
Tražite nađite pretražite sva blaga
Sve mogućnosti i sva imena svom Jugu
Koji savetuje plodovima ljubav i razum.

Magistrale

Neka me nedostojnog vetar obavije,
Žalbo crnih ptica i tužne pohvale,
Nekoga sveta teške sene pale.
šta je to što se u dnu pesme krije?
Lepi moj dane s dušom elegije,
Tražim početak, sjaj i sate stale
Kad su ti dve tužne ptice večnost dale
Pred vratima iza kojih prostor gnjije.
Tu izgubljeno sećanje, pustinju hrani.
I kraj vatre kojom ne hrane se dani
Zakopani lelek i nenađeno blago stoje.
Ljubavi moja mrtva, a ipak živa,
O sve što prođe večnost jedva biva
I nema mene, al ima ljubavi moje.

Sonet o neporočnoj ljubavi

Nema je ovde, sve je više gubim
U časnom krugu kog zaborav rubi.
Oh, gipka sliko varke, varko živa,
kad kamen vida njeno lice biva.

Daj mi snage da neporočno ljubim,
dane započeo tužno. Tu se skriva
bol bez odjeka i reč bez odziva.
O, daj mi snage nad silama grubim.
Vrati mi sličnost da usnim, dok strava
tišti mi čelo i niče na stolu.
Ona je deo predela što spava.
Pomešana s vetrom dok ćuti u sjaju.
Iscrepem budućnost u svirepom bolu
što sanja krv leta i pakao u raju.

Propovedanje ljubavi

Nema mene al' ima ljubavi moje;
Vidim je u suncu i zemlji gde nam trunu kosti.
Dovršava se dan u njenoj zahvalnosti
Slično muzici slično praznini, spokojem.
Ona će sačuvati namere moje i tvoje
I vaskrsnuće mrtve rođendane po milosti.
U podnožju vetra nemarljiva sen oholosti
Nestaće u pepelu onih što više ne postoje.
U pusto srce, u mrtvo vreme me zovi,
Minula čeznjo, da se svet ponovi.
Ako ne saznah ljubav i uspavah svoj um,
Pa mi je prazan dan koji još došao nije,
Ko granu koja se izdužuje u uzaludan šum
Neka me nedostojnog vetar obavije.

SEDAM MRTVIH PESNIKA

(1956)

BRANKO

Noć ispod zemlje razveselim
Izraste vetar u nežnu biljku
iz tog podzemlja gde svetiljku
i pticu nikad da doselim
Nepronašene proplanke krvi
u pešcano podne sam odbolovo
al topli hleb tvog imena još mrvim
ptico među predelima, Stražilovo
zemljo preko moga zaspalog uma
dok list po list umire šuma
Dete sakriveno u jednom poljupcu pati
sutra rođeno. O nek se vetar s biljkama izmotava
Neka se kamenje pred nevidljivim raskršćem uspava
Samo da l će na skeletu osmeh moj prepoznati?

GROB NA LOVĆENU

Ali ne, to još uvek nije vreme.
To je jedno mesto
koje prepoznajem u prostoru.
Mrtve su gore odakle ta reč dođe.
Sfingo s pticom lažljivom umesto lica koje savlada
tajna iza slepe maske.
Rođenje je jedina nada.
Vidim smeke mostove preko kojih nema ko da prođe.
Spavaj ti i tvoja sudbina pretvorena u brdo, kruta
gde provejava smrt i ljubav ne spašava.
Dan i noć si pomirio u svoj smrti što nas obasjava.
Taj san je u noći produžetak dana i puta.
Šta si ptica ili glas koji luta
pod divljim nebom gde te pesma ostavila samog
na vrhu Lovćena s čelom punih sunca, tamo
gde ne postoji vreme, gde jedna svetlost žuta
negde u visini čuva otisak tvoga lica.
Čovece tajno feniks je jedina istinska ptica.

LAZA KOSTIĆ

"Oprosti, majko sveta, oprosti
što naših gora požalih bor".
Da li ćemo je noću u povratku noći
u povratku cveta u povratku sna i gora
na zbunjenom horizontu u gorkom kristalu nemoći
od naše žeši i mrtvog anđela gde se skamenila mora
Lice svih doba u očekivanju vatre da l će moći
da sačuva uspomenu na nju od zaborava i prostora
Neka Veliko Sazvežđe u smrti tvojoj zanoći
O pusti žali i žalosna mora
Koji su predeli u tvome srcu sada?
Mrtva je a negde još traje dan, o laste
Svi mrtvi su zajedno bio si pun mračnih nada
U pustinji si što u praznoj svetlosti raste
dok u dvostrukoj tišini slepe je oči slute
Santa Maria della Salute

DIS

O moje sunčano poreklo ta potonula krv
Neka se zaboravi prijateljstvo drveća i ptica
Neka se zemlja razvenča sa suncem Žica
od vode prodenuta kroz uši bolja je nego crv
Otišao Izašao na vrata kojih nema
U svim vodama zeleni psi me traže
Ovde niko ne dolazi odavde niko ne odlazi, tople laži
poljubaca zakopa u pesak ova pustinja gde se sprema
krvožedna tišina koju svojom ljubavlju hraniti treba
u ovom izobličenom prostoru čija smo polomljena
rebra
iz čijeg ramena čudovišne ptice vire
Ruko ispružena prema drugoj obali kloni
Ako smo pali bili smo padu skloni
Ovde je noć što se životu opire.

TIN

S druge strane groba živi zvezda kuca
I zapaljeni vetar na početku dana sniva
Noć u mom glaslu više ne doziva
prostore izgubljene koje poseduju sunca
Krv moja zaspala pod kamenom ne bunca
zbog pakla iz zemlje iskopanog ko živa
Ovde kamenje peva i ptica se skameni siva
Ovde su svi prvi put mrtvi iza poslednjeg sunca
O zašto smo tako sami i slabi i krti
Dok se zemlja okreće oko svoje smrti
negde ispod zemlje zri tišina zla
Najzad sam dovoljno mrtav ništa me ne boli
Drvo se nagine nad zaboravom nema šta da se voli
Neka niče cveće iz prokletog zla

MOMČILO NASTASIJEVIĆ

Umesto zvezde slavuj iz nekog zida
što se od nje razlikuje tek oblikom i maštom.
predeo kome sam se privoleo, plaštom
čuva svoju providnost za one koji vide.
Neka muzika čudna nečujna iznad gorja

razmešta predmete u prostoru i staje
kad zapljusne tajna mramorja sred morja:
dozivano nedozvano šta je?
O nežna maglo koja me izdvajaš,
evo vraćam se čist na svoje prvobitno mesto.
Tišino u svetoj senci što snove moje vajaš
hoćeš li primiti to telo ukleto,
koje nastanjujem poslednji i prvi
zatočenik odbegle tajne i svoje krvi.

GORAN

Noć suviše velika za moje zvezdano čelo
u nekim šumama crnim nepoznatim
I drvo je reklo nemoj Jutro moje belo
ime ti svoje ostavljam kad ne mogu da se vratim
Pčele sleću na leš koga nema
Zvezde odlaze u prostor crnim stepeništem
Moj je završen dan. Al se na počinak ne sprema
san moj iz brda gde mrtav sebe ištem
Ovde dole svako svoju tamu ima
Moj mrak je senka ptice. O neima
puta kojim bi do mene mogla doći
Ko proleće koje zaboravi da cveta
sad ležim mrtav na severu sveta
Smrti ljubomorna najveća moja noći!

ARILJSKI ANĐEO

O ANĐELU I ZIDU

I

Zauzme svoje mesto između sedam zvezda kada prestaje vatra i zbivanje i pocinje
cisa kristalizacija podarena u smiravanju. Anđeo usamljen na zidu, možda on
stvarno postoji u zidu, ali kada nije na zidu, on je sen! U svojoj prvobitnoj
ozbiljnosti smanjuje vidljivost nekim stvarima. Tada pocinje lutanje, osetim
da se menja struktura mojih cula i da umesto cela imam jednu jedinu misao.
Ne postoji trijumf izvan nesreće. Dok smo to saznali neprimetno smo zamenili sebe.
Tako smo stvarno pretvorili u mit, da docnije posumnjamo u njega.

Ali jedan pesnik koji je dugo stajao ispod zida u koji je bilo nemoguće posumnjati, valjda zbog njegovog gor ukusa i tvrdoće, prepoznao je svoje lice bezbroj puta seljeno na jednom srpskom srednjovekovnom andelu. Onda on stvarno postoji između elemenata i odnosa koji poravnavaju svet, postoji u čistoj mogućnosti kao čudo i vernost silama koje su iza zida.

II

To mogu da objasne samo vode koje ne teku, taj mirni lik kada prestaje vatra i zbivanje i pocinje kristalizacija. I mada je supstancija tih zvezda oko glave nematerijalna, one pripadaju čovekovom prostoru. Ali to lice ostaje najbolji dokaz zelenog sunca i viđenih škorpija. Iza toga lica necija krv čeka da bude rođena i ona će prepoznati to lice. U srcu se pali svetlost koja obećava da će sve biti viđeno i sagledano u secanju i budućnosti i u sebi samo. Dotle treba sacuvati svoje oči koje gledaju sa nekoga zida i čuvati se oslepljenja i zaslepljenja. Nisam prvi koji se plašim da ne oslepim zabrinut za dubinu svoga oka kad gledam u jezero ili u prostor. A ništa nije teže nego gledati čitavu večnost sa nekog zida. I najviše nam pri tom nedostaje praznina gde ne struji krv i gde bismo smestili svoje predstave o eventualnom božanstvu. Ipak ništa nije izgubljeno, jer praznina je to čega nema. Ali ima nešto oko njegove glave ono što je čista lepota i neprevaziđena vrlina, a slično je praznini.

III

Ovaj konkretni Andeo, osvetljen sam sobom iznutra, da je u pustinji rekao bi: šta će mi nada ako ne da sacuvam ovu pustinju. Da side sa zida, rekao bi: ovo je predeo koji produžuje ljubav.

Anđele gorki praznine i snage,
Kad ukaza se sunce kakav nije
Svet, gde je nevoljen, jace ću voleti drage,
Dok plod posejan u paklu na nebu ne sazrije,
Ako namere dobre srce vocu
Podari, kakvom vatrom vodeni idu,
Dok pčela stavlja žaoku u slatkocu
Za smisao leta na iskusnom zidu.
O, opija me vatra tako trezna
Oko tvoje glave ko proleće!
KO tebe nije video taj ne zna
Sebe, ko tebe ne vidi taj neće
Nikuda stici, jer beskrajn je put.
Gle mesec bliski iznad rujnog cveta
Dobi oblik srpa: lepota je smrt
Gde vrlina otkri mogućnost uzleta.
Nepomican si, zato te ne mogu stici;

Tako blizu mene drugi vazduh dišeš
dok silazak u dubinu obecava sve više
Zvezda na koju treba se tek navici.
Divno praznoverje što izmišljaš krila
Oslepljenom vazduhu u toj sažetosti,
Tvoja je mladost pre svih mladosti bila
I ostala na zidu ko slika milosti.
O sretna mladost koja proci neće!
Da bi bio razumljiv srcu osta
Mlad u izdvojenom danu koji posta
Svetlost što me miri sa vecnim prolecem.
Prah ružama taknut do mirisa se vinu
Na zvezdanoj promaji gde mi dan odškrinu
Vatru, vatru, slepo to obožavanje
Elemenata, koje sagore sopstvenu
Buducnost i sunce pretvori u senu
Nebeskoga bilja pred mracno svitanje.
Ti me zgušnjavaš na mesto gde padoh,
Iza poslednje misli poslednja nado!
Tvoja cula sebe osluškuju, svoju
Nestvarnost, svoju beskrajnu uspomenu;
Tvoja praznina svet i zvezde krenu
u cudno poimanje tog duha u Broju.
Sricem fosil tvoga imena u suši
Vere i lažnog rasta lažnoj duši,
Jer i da te nema, praznina u kojoj
Zamišljamo te, ipak, nikad ne bi
Prestala da nas opija, u sebi
Uvek druga prevarenoj srži mojoj.
Da nisi andeo koga strah moj kroti
Cudovište bi bio u svoj lepoti
Cije poreklo u mojoj je želji
Da uništen budem tamo gde postaje
Moja nemoc moja snaga koja daje
Istinu recima u lažnoj povelji.
Zbog tvoje nadmoci ostah pust i sam,
Što snih zaboravih, pa me prože plam,
Dok na kraju tvog imena bukti baršun
ptice što prelete svet unazad varav
Do mirisa ruže u kamenu. Bar šum
Naslikane grane da pomeri narav
Bilja! Kako da te sacuvam od tudih
Misli u meni, dok bivam sve ludi
Za vrednu gorcinu, šuplje dvojstvo lika,
Čiji je rast odjek buducnosti prazne
Što podatno traži nacine prolazne

Da bujalsot svoju neprolazno slika.
Još malo i zacutacu pred tobom,
Dok bdiš onocvetno nad ispražnjenim grobom,
Anđele pred neumoljivom lepotom kraja
Gde je mir i zrelost pesmu zamenila,
I mramor gde mramor vecne vode spaja
Sa kamenom kome izrastaju krila.
Sve što postoji teži nejasnosti,
Galeb oponaša litice plahosti,
što vrtlog odrazi samo vrtlog biva;
Ima li dokaza lepote pomerene.
Culom u nebice koje zaodene
Oblikom bekstva stvarnost što se skriva?
Oh naše srce kog dostojni nismo
ni onda kad najmudriji mi smo,
dok budni pred onim što nas snom prevlada
Ne zavapimo: milosti! To pelud
Nekorisnog pada na nevinost belu
Cveta treznog cije ime posta nada.
O Anđele blagi uprkos svojoj moci,
Il upravo zbog nje, vatro sa svojom noci,
Kako se zbi divno da bice ti izbegne
Mesto koje bi izvan tebe bilo,
Jer zabunom sve se zbilo što se zbilo
A sjaj koji kasni najdublje dosegne.
Naše ime nece berbu doživeti
Svega što može sebe da seti.
Pojedinačno nas, joj, unerazumi;
Opšte nas zaslepi. Zabuna je slicnost.
Moje lice tone u cudnu bezlicnost
Koja mermerom svoje oci umi.
Ah, nado koju vrisak zna izreci,
Teskoba i griža, pre no mir u sreći,
Slabi smo i lomni kao list liskuna
I ne usudujemo se da budemo drukci.
preselili smo cvece pod rep zmiji,
A ipak nam je duša nada puna.
Daj lobanju praznu za preživеле laži;
Neizbežni dodir sna i praha traži
Imena posna trostrukih odraza.
Vlastito me srce porazi. O, krah,
Kad krv svoju buri podmecem, i plah
Penjem se na vrh presahnulog mlaza.
Vratice te vreme. Klecace i vlati
Ko u Matjeci, na gori što pati,
Dok te u dubini preureduju zvezde,

Koje ne vidiš, al vidiš zvezdanost
Presvislu u vodi bez cari što zanos
Tvog srca troši za hridine trezne.
Moja te ljubav pretvori u nešto
Što se ne može voleti. Al vešto
Tvoj kostur prazno prepozna sazvežde.
Ko ce preživeti Plod, ako ga bude,
Sicušan ispod drveta, kog lude
Pokušaje tresti u zore sve bleše.
Tu vrsta tla progovori sa grane
Zavedena od sunca u nepojmne dane,
Kada znam šta mi okružava vid,
Al ne znam sunce što ga ispunjava
Na ulasku u zemlju koja spava
Sanjajući trule lobanje i zid.

Prazno je dublje. Jao, vreme, gde te
Plamen preseca. Osporeni svete!
Nije li strašan let koji je dokaz
Praznine u stvarima. Cvet umesto oka
Isto sunce vide. Slepog slepim samo
Videti možeš. Zaleđeni plam
Ogledalo posta onome što sanja.
Oblik je vrlin strela ugledanja
Što svetlost raskopca orlu ispod grla:
Zapamćena zimo bit je neumrla
Jao, vreme, ustah, al se ne probudih;
Šta to videh, šta to sanjah, pa sad ludim,
Asketska ružo, seni oplodena
Cvetom, krv ti zajmim, a sam bivam sena.
Tu nema sunca, jer sve sobom zraci
Mesto uzalud pokušano. Jaci
Postaje koji svoju slabost spozna,
Cvet šupljom rukom otkinut. O grozna
Sviralo koja presađuješ vlati
Iz pitome doline na liticu što plamti!
Glav da cuje nemoc kako vešto svira
Šupljinu frule iznutra i pepeo dodira
Sluh sažet zvezdom uspomenu zgusnu
Preprica rosu i nevericu usnu
Mameci sene iz svirale prazne
Išcezlim danom. Jao, reci razne
Isto znaci. Nikad cvet ne mogu reci
Ako ne mirisah necvet mnogo veci.

Najbliži dan je koji prode davno,
Smirenost seni primaknuta slavno.
Jao, vreme strmo izraslo iz lažnog
Susreta cuda u umu. Nevažno
Sprema u svemu videnom poraze
Oku i uhu dok sazvežda silaze
Kroz levak cveta u zemlju, prestrogo
štivo korenju. Tu sam iznemogo.
I više vatre posta sunce zlobe,
Zlatni pocetak otrova i teskobe.

Sve je nestvarno dok traje i diše;
Stvaran je cvet cija odsutnost miriše
I cveta, i cveta vec odavno nema;
Bespucem do nade pesnu mi priprema,
Kad izdan još volim onu koja spava.
uspomeno zlatni praže zaborava!
Iz presadenog otrova dan raste i sprema
Pocetak lepote, a lepote još nema:
U prekomernosti i izobilju se gubi.
Lepo je manjkanje u sebi što ljubi
Prazninu i mesto još neoporavljeno
Od odlaska andela, svislo bilje. Seno
Na tragu odlutalog cveta cije ime
Miriše izvan vrta i vodi me
Do cistih mesta, nestvarnih bez nade,
Ružo pomerena najsladi moj jade,
O kako divno traješ izmerena
Svojom odsutnošću, odvažno mislena.
Vatro bezbolna, a žestino daha
Onog cega nema, primedbo mog praha,
što prista na sebe, ali nade pun,
Zbog koje je svaki svršetak nepotpun,
Odsevom cilja neprozirnost smiri,
Uvreda gline suncu, sjaj raširi.
Zid mutni što se pod freskom otrezni
I ojaca prazni zanos neoprezni,
Nek lepše od zvuka sluti mi suštinu,
gubljenje vida i put u dolinu.
Jer i pad je let dok se ne padne
U sebe; a tamo - nema nas, vec gadne
Kljuju nas ptice i ruglo smo svima:
Ko nema više srca taj ga ima.
I pakao je ljubav kad dozrevanje oka

Ružu u sliku pretvori, duboka
Rasanjanost da joj ludi miris kroti
I oduzme srce vedrini i lepoti,
Jer ako krajnosti isto sunce doji
Suvišno je srce gde pesma postoji.
Providnost lepotu opsednu da plane
Kad prezirom kazni sve izlišne dane
Gde dosada je vrlina bez nade
Pepeo odbleska koji upoznade
Ispražnjen jug i posvećene ruže
Sjajem nove zvezde za prestare muke
Kad pakao je ljubav i isti oganj gori
U zlocinackom srcu i na gori.

Biljko, pomešanost smešnu zemlje i vode
Kažnjenu blatom, blago prezri cvetom.
Al pristani na svet koji zvezde vode
Izlasku mutnom s bezbožnim poletom.
Srce rodi ponoc glave, al izbavi
Sebe anšlom kada vreme stade.
I oploden prahom mutni cvet objavi
Pomeranje porekla, dan veci od nade.
Biljka te misli; moj um se iseli
Smelo u cvet koji ironicno gleda
Lobanju praznu. Ko pticom isceli
Ponor prolecu bezazlenost preda.
Ružom pogrešno i nežnije kazana vatro,
Prolece prošle i niko se ne stidi
Da preostale dane kao budućnost vidi,
Koju preletaju gmizavci s pticjom maštom.
Preporadanjem ispiraj sjaj svetu
I zvezdi koja ponore zataji;
Neka se trulež otrezni u cvetu
Nepoznat nesvesnoj ruži koja sjaji.
Držiš u ruci vatru kao da je
To nešto stvarno, Anđele sa zida,
Na ulasku u zavicač koji daje
Lobanju trulu za zlato mog vida.
Primi i cvet koga preziru ljiljani
Zapamćene mudrosti u susret mom prahu.
Istinske su reci tužne; pravi dani
Prazni. U prašini trag nadi uzdahu!
Kao oni što se oslobodiše ljubavi
Ljubeci silno, sici će jednom prazan

U svet polutame, gde zaborav plavi
Polja, a zvezde tamani zaraza.
Trešnja neverice bez oblika srca
Ljudskog, zvezdane padavice vruce,
U poljupcu se ništavnost koprca,
A put je samo upoznato bespuce.
Iz srca mi slavuj izmami gora,
Pa prazan klecim pred onim što pade,
Sred nepokretnih vetrova i mora
Praznih: pakao - predeo bez nade!
Šumor bez šume i cvrkut bez ptice,
Prazno što je traje; ne cuje se što jeste.
dok s mrtvog oca skidam nasledeno lice
Vatrom se zveri i zvezde priceste.
Cista rec koja kaže sebe manom
Izbeže tvom bicu, al upozna zoru;
Dovrši ti nebo u neiskaznom,
Da ti ime ceznu ostrva u moru.
Da umesto mene pati, pesme eto!
Ispražnjeno srce još je uvek živo.
Za veliko sunce u kamenu sažeto
Kristal isturi prozirnost ko secivo.
Kamen je potcinjen govoru i zimi.
O reci koje receno potkupi!
Zvezdo, moj pakao i moje srce primi
Ugašenom rukom što beskraj iscrpi.
Oslepljenom rosom u nadanje i vece
Vara me azur poklonom tebi slicnim
I strah stvarniji od onih što klece
U strahu od promena pred zlom nepomicnim.
Odgovaraju vode odraženo
I dan pronaden pre nego što sine;
Pocetak sveta vide poraženo
Ime svetlosti koja svetom mine.
A tvoja milost puteve odvodi
U ružicnjake jasne, sestro krina,
Izmenjena zvezdama odsutnim u vodi
Nad kojom lebdi njezina dubina.
Pjan od udaraca srca još teturam
Na Jugu bez Mora što preplivah ga ipak,
Jer nestvarnost je jaca i najžešća je bura
Na moru kog nema, a huci i dipa.
Zvonke ruke pružam gradu koji spava
Pometenih jezika, sa suncem u bari,
Uzidanih majki u zid muških glava,
S andelom u vocu i oku što stražari.

Lukavstvo pozajmljenih događaja,
Neizrecivo a nauceno ko vreme,
Varko, u tebi udes i slucaj spaja,
Gde preraste sliku i sjaj uspomene.
Nek ti ime ceznu ostrva u plimi,
Anđele, i pesma koja mesto mene
Pati, jer pakao i moje srce primi,
Da bela iznutra crnim tragom krene.
Pomeranje porekla dan veci od nade
U kalemljenom plodu reci slutim,
Ponor u ruci andela što stade
S vatrom na ulasku u zavica j mutni.
Da dan pronade pre nego što sine,
U oku i vocu tamni obris raja,
Nestvarnost punu volje i žestine
Koja u nama kob i slucaj spaja.
Glavo sve dalja od srca mom prahu
Trulež u cvetu otrezni i celu
Noć kroz predele bez nade, u strahu,
Prazno i zemljano vapi zvezdu belu.

1958.

UTVA ZLATOKRILA

(1959)

FRULA

Groznice nežne poremećenog cveta
Slutiš. Gle, bilju klanjaš se opet.
Tragom pjanog jutra i išcezlog leta
Požuri, opevaj pre praznika svet.
Ponovi dan zbog nezahvalnog tela
Što suncu uzvraca senkom i pesmu kvari.
Vrati coveku usamljenu pticu:
Pod praznim nebom placu sokolari.
dozovi utve s gora u predanje.
Sastavi cula pesmom da ne venu
U noci tela. Nek bude sve manje
Vidljivog da ostvariš uspomenu.
Prazniš mi koleno i uzimaš srce

Žuri, krug opevaj, nesrecu prevari
Smederevo otvori, ptici se dodvori
Pod praznm nebom placu sokolari.

GOJKOVICA

I tako budućnost mračnoj nadi posta
Sužanj i talac zlo životu verno.
Grlicu opeva kamenje što osta
U predelu koji raste lakoverno.
Jesi li živi stub grad il mrtva
Beli bedem dojiš prevaru sve veću?
Prazno ime nade i prelepa žrtva
U zidu bez zvezda pravedno se sreću.
Tela čistijeg od izgubljenih reči gori
Dan posle vremena koga se svi boje.
Noć niz bojanu otiče u tvoje
Srce prodano nesigurno zori.
Trgovci časni što kupuju vatrom
Iz tvojih ruku istinito blago
Na tvome telu grad crtaju jatom
žrtvenih ždraloa umiljatom snagom.

ZOVA

Iz zove koja se sobom zabavlja
Predelom slepim poguban je poj.
Izdajstvo i bruka ko pesma se javlja:
Uspomena traje u nameri zloj.
Cvece nas ogovara, šuma se prikrada
Našoj nakaznoj samoci. Nema tajne.
Svirala se ruga. Rugoba i cežnja
Izjednaciše se pred kraj leta. Sjajne
zablude vatre ništa ne savlada,
Intrige sunca u plodovima glasnim.
Sirene biljne pustolove mame
I cine svet smešnim i opasnim.
Reci su izdajstvo, truljenje sunca vajnu
Slast ploda kukaviclukom oznaci.
Mulj i progonstvo zvezda koje tajnu
Kazaše ponoru bezvucno pomraci.

BOLANI DOJČIN

Je li istinito ono što je stvarno
Il samo vlada? Pobjednici beže.
Prazan je praznik biće je utvarno
Dok dostojni šetnje kroz vrt mrtvi leže.
Sunce je bolest i slabost je strela
U snu odvojeni vodom dok se mrznu.
U visini vatre hladno je bez tela.
Ko pojede svoje srce taj se drznu
Da pesnik bude predelu bez pamćenja,
Cvet nedovršen kad proleće već prođe.
Svet će spoznati onaj ko ga menja.
Slabi su pozvani da postanu vođe.
Doživaj pepeo bez straha jer nema
Pepela već amo plamen koji spava
U kamenu mutnom što potajno sprema
Izlazak sunca iznad mrtvih glava.

SLUGA MILUTIN

Poslednju svetlost slabosti prate i bilje...
Upotrebljiv samo u snu, svet nas vara!
Varnicom nežnom niz crno kovilje
Doživljen predeo obuze prevara.
Što je duboki nit leti nit tone.
Nit varkanjem varke bogojavno plane,
Da noć koja ih naizust zna trone
Potkupljivim srebrom mudrosti prerane.
Gorka pričest sluha u sebi vas krije,
Čemerni labudi izlišnosti britke.
Usamljenost je niskost. Gospo moja, bije
Svako u svom mraku izgubljene bitke.
A kad zid lobanja sve vreme općini
Niko neće znati je l rano il kasno
za ljubav za put il smrt dok sunce jasno
Kuva odbeglu gorčinu u visini.

UTVA

Daj nesanicu grane se koje slete
Zvučno u dane poslednje i tužne
Zlatokrila koja ne mogu da se sete
Crne šume iza glavobolje ružne.
U tvrdu zemlju da i odlete šuplja
Od neba, prazna kao sve što traje?
Vatra koja te vidi bice skuplja
Od zlata koje sebi ne poznaje.
Osta samo ime: dosta da se rodi
Pesma u letu sjaj daleke zore.
Sanjam te dok pevaš u skamenjenoj vodi
Morem bez molitve pro neprelet gore.
Odlete tragom izdajničke sreće,
Od bleska srca rukom sklanjam lice.
Ne kupi vodu izgoreti neće,
Uzdahnuo te kamen krilatice.

TAMNI VILAJET

Tuđom su pesmom očarani. Teška
Neverstva kriju u srcu što strepi:
Slavu je stranputica. Sunce je greška
Pracena videnim užasima slepim.
Noć umesto oka lukava vatra nudi.
Al stoje kužni u istrošenom vazduhu
I slede vidljivost razlicito ljudi.
Ponor sumnja u njih jer ih ispunjava;
Samo su slabi izvan opasnosti.
U zločin je umešan i onaj ko spava.
Nikoga nema da jakima oprosti
Što sidoše u tamni vilajet i zlato
Koje se ne može uzeti otkriše.
Što god da činiš zlo činiš jer blato
Iz toga podzemlja slavno je sve više.

RAVIJOJLA

...tužna vila nije sjena puka"
Tin
Tvoje je srce uzrok dana i noći

Vreme slično suncu dubokom i prazni
Zabranjeni slavuji slavni al bez noći
Tvoje je srce uzrok dana i noći
Da sve što prođe vrati se po kazni
Tužna posestrimo čemera i bune
Pelen je jedini lek i gorka nega
Srcu još gorčem što se tobom kune
Tužna posestrimo čemera i bune
Jetkih mudraca s izmišljena brega
Tvoje je srce u drugima ti samo pevaš
I tvoja ih praznina sve više očarava
Oproštena im oporost dosneva
Tvoje je srce u drugima dok pevaš
O iskri iskrenoj koja ojačava
U taštom predelu kome odolevaš

KOLO

Van njega sve je beskraj, varka i zloba,
Praznina u vetar pretvorena tašto.
Samo je budnost pesma, i teskoba,
Beščulno mesto prevareno maštom.
Izmišljanje slepog u kovitlac oka,
O saplitanje kroz izmišljen vrt!
Iskustvo oslobođeno pamćenja
Općini bilje nežnosti i smrt
Okolo vremena, okolo kostura,
Okolo današnjeg dana opraštanje.
Dok se srce igra svojom prozirnošću
Ugasla jasnost čeka ispaštanje.
Čikaju svet za potiljkom. Čuj
Šta zakasnela frula kaže svetu.
Iz pepela oka izleće slavuj
Krilatost klisure odmeni sujetu.

DODOLE

Ko sat bez kazaljke svetom otkucava
Pronađena praznina danu sagorelom
Što posvada budno sa onim što spava

I let zaustavljen s laži odletelom.
Pa pevaju: daj nam budućnost ko sećanje,
Svet više iza nas negoli u nama.
Da bi čeznula i pevali daj manje
Nego što nam treba. Padaj kišo tamna!
Ružu nutrine nude bezazleno
Promuklom dodiru dana da ga savlada.
Između njih i sveta strmog, eno,
Kao u jamu teška kiša pada.
Žuboriku biljno pesmom dozivaju
I dan iza leda ko potonji cvet.
Bela im vrana na jeziku. Znaju
Sa lažnom slikom da pomire svet.

RASKOVNIK

...Nekakva (može biti izmišljena)
trava za koju se misli da se od nje
(kad se njome dohvati) svaka brava i svaki
drugi zaklop otvori sam od sebe"
Vuk St. Karadžić
Otvori kam u kom iskra malaksava,
Da lepši od praznina obican da bude.
Iznesi blago iz lažnih ostava,
Iz izmišljenog pakla lekovit jed rude.
Pokloni svoju biljnu mudrost danu.
Otvori putu reči, u riznicu golje.
Oko zahodi sa suncem, ne srce. Osvanu
Varka, rekavši: hajdemo u polje!
biljni sezame otvori obzorje
Za sve koji su se rodili prerano,
Nek udu u tuđe srce ako su otvorili svoje,
Putnici vrlim li morem, gorom li sanom.
Otvori semenku u kojoj nežno čami
Zaboravljeno prolece. Otvori
Kamen što precuta zvezde svojoj tami.
Otvori put ptici, čoveku i zori.